

Αρχική Σελίδα > ... > Οικογενειακά Και Κληρονομικά Θέματα > Γονική Μέριμνα - Επιμέλεια Των Παιδιών Και Δικαίωμα Επικοινωνίας > England and Wales

Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας

Αγγλία και Ουαλία

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;

Ο όρος γονική μέριμνα περιλαμβάνει όλα τα δικαιώματα, καθήκοντα, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις και εξουσία που διαθέτει εκ του νόμου ο γονέας ανηλίκου σε σχέση με το τέκνο και την περιουσία του. Περιλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις που μπορεί να έχει ο γονέας σε σχέση με το τέκνο (όπως το καθήκον διατροφής) και τυχόν δικαιώματα που μπορεί να έχει, σε περίπτωση θανάτου του τέκνου, σε σχέση με την περιουσία του τέκνου. Σύμφωνα με το δίκαιο της Αγγλίας και της Ουαλίας, η γονική μέριμνα δεν περιλαμβάνει τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το με ποιον θα πρέπει να συμβιώνει και με ποιον θα πρέπει να περνά χρόνο το τέκνο.

2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;

Εάν οι γονείς του τέκνου έχουν τελέσει γάμο ή έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, τόσο η μητέρα όσο και ο πατέρας (ή ο δεύτερος θηλυκός γονέας) ασκούν τη γονική μέριμνα. Οι μητέρες ασκούν πάντα τη γονική μέριμνα και οι άγαμοι πατέρες ή ο δεύτερος θηλυκός γονέας που δεν έχει τελέσει γάμο ή συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με τη μητέρα του παιδιού μπορεί να την ασκήσει κατόπιν συμφωνίας με τη μητέρα, με δικαστική απόφαση ή με την από κοινού με τη μητέρα του παιδιού καταχώριση της γέννησης στο ληξιαρχείο. Ο σύζυγος του πατέρα ή της μητέρας μπορεί να ασκεί τη γονική μέριμνα κατόπιν συμφωνίας με τον γονέα ή τους γονείς του τέκνου που ασκούν τη γονική μέριμνα, ή κατόπιν δικαστικής απόφασης. Πρόσωπο που έχει επιτύχει την έκδοση δικαστικής απόφασης για τη ρύθμιση των ζητημάτων με ποιον θα πρέπει να συμβιώνει το τέκνο και τότε, ασκεί τη γονική μέριμνα κατά τη διάρκεια ισχύος της δικαστικής απόφασης ή, μερικές φορές, για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Με την έκδοση απόφασης υιοθεσίας αποκτάται η γονική μέριμνα για αόριστο χρόνο, εκτός αν αφαιρεθεί. Οι ειδικοί επίτροποι (βλ. κατωτέρω, ερώτηση 3) ασκούν τη γονική μέριμνα κατά τη διάρκεια ισχύος της απόφασης διορισμού τους. Η γονική μέριμνα τέκνου για το οποίο έχει εκδοθεί απόφαση επιμέλειας ασκείται από την αρμόδια αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης. Πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Σύμβασης της Χάγης του 1996 για την προστασία των παιδιών διατηρεί την εν λόγω γονική μέριμνα όταν το παιδί αποκτά συνήθη διαμονή στην Αγγλία ή την Ουαλία· η άσκηση της εν λόγω γονικής μέριμνας διέπεται από το δίκαιο της Αγγλίας και της Ουαλίας.

3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;

Αν οι γονείς δεν είναι σε θέση να φροντίσουν το τέκνο, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει ειδικό επίτροπο στον οποίο αναθέτει την άσκηση της γονικής μέριμνας. Ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα μπορεί να ορίσει άλλο πρόσωπο ως επίτροπο του τέκνου σε περίπτωση θανάτου του γονέα. Η τοπική αρχή (αρχή κοινωνικής πρόνοιας) ασκεί τη γονική μέριμνα σε περίπτωση που το παιδί βρίσκεται υπό τη φροντίδα της.

4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;

Η γονική μέριμνα δεν επηρεάζεται από τον χωρισμό του ζευγαριού, ανεξάρτητα από το αν είναι ή όχι έγγαμο. Το δικαστήριο μπορεί να περιορίσει την άσκηση της γονικής μέριμνας εάν το κρίνει σκόπιμο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να αφαιρέσει πλήρως τη γονική μέριμνα (αν και δεν μπορεί να την αφαιρέσει από γονείς που είναι σύζυγοι μεταξύ τους).

5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;

Η συμφωνία πρέπει να συναφθεί με έντυπο [συμφωνίας για τη γονική μέριμνα](#).

Λεπτομέρειες σχετικά με τις διευθύνσεις των δικαστηρίων διατίθενται στον ιστότοπο της [Δικαστικής Υπηρεσίας \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service — HMCTS\)](#). Το έντυπο συνοδεύεται από οδηγίες. Δεδομένου ότι η σύναψη της συμφωνίας επηρεάζει σοβαρά τη νομική θέση και των δύο γονέων, συνιστάται και στους δύο να λάβουν νομικές συμβουλές πριν συμπληρώσουν το έντυπο. Μπορούν να λάβουν το όνομα και τη διεύθυνση δικηγόρου στην απαιτούμενη τοποθεσία στην Αγγλία και την Ουαλία από την υπηρεσία εύρεσης δικηγόρου του Δικηγορικού Συλλόγου (Law Society Find a Solicitor Service) [00 44 (0) 20 7242 1222] ή από:

- το τοπικό τους δικαστήριο οικογενειακών διαφορών
- [Γραφείο Παροχής Συμβουλών στους Πολίτες](#) (Citizens Advice Bureau)
- Νομικό Κέντρο
- τοπική βιβλιοθήκη.

Ενδέχεται επίσης να πληρούν τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση δικαστικής αρωγής.

Οι γονείς πρέπει να αποδείξουν την ταυτότητά τους, ενώ οι υπογραφές τους πρέπει να βεβαιώνονται από αρμόδιο υπάλληλο του δικαστηρίου. Η μητέρα πρέπει να προσκομίσει στο δικαστήριο αποδείξεις ότι είναι η μητέρα του τέκνου, συνεπώς απαιτείται αντίγραφο της πλήρους ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως του τέκνου. Θα χρειαστεί επίσης να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία της ταυτότητάς της με τη φωτογραφία και την υπογραφή της (για παράδειγμα, κάποια κάρτα με φωτογραφία, επίσημη ταυτότητα ή διαβατήριο). Ο πατέρας χρειάζεται να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία της ταυτότητάς του με τη φωτογραφία και την υπογραφή του (για παράδειγμα, κάποια κάρτα με φωτογραφία, επίσημη ταυτότητα ή διαβατήριο).

Αφού υπογραφεί το έντυπο και βεβαιωθεί το γνήσιο των υπογραφών, παράγονται 2 αντίγραφα του. Το πρωτότυπο της συμφωνίας και τα αντίγραφα μπορούν να δοθούν ή να αποσταλούν στο

The Central Family Court (Κεντρικό Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών),
First Avenue House,
42-49 High Holborn,
London WC1V 6NP.

Το Κεντρικό Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών (Central Family Court) καταχωρίζει τη συμφωνία και κρατά το πρωτότυπο. Τα αντίγραφα σφραγίζονται και επιστρέφονται από ένα σε κάθε γονέα στη διεύθυνση που αναγράφεται στη συμφωνία. Η συμφωνία αρχίζει να ισχύει μόνον από τη στιγμή που θα ληφθεί και θα καταχωριστεί στο Κεντρικό Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών (Central Family Court). Η καταχώριση συμφωνίας για τη γονική μέριμνα δεν υπόκειται σε τέλος. Αν υπάρχουν περισσότερα από ένα τέκνα, πρέπει να συμπληρωθεί ξεχωριστό έντυπο για κάθε τέκνο.

6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς

προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Προβλέπονται υπηρεσίες διαμεσολάβησης που βοηθούν τους γονείς να καταλήξουν σε ικανοποιητική ρύθμιση για τη μελλοντική άσκηση της γονικής μέριμνας του τέκνου. Κάθε συμφωνία που συνάπτεται πρέπει να καταχωρίζεται στο δικαστήριο. Η καταχώριση είναι απαραίτητη για να επικυρωθεί η συμφωνία και να καταστεί εκτελεστή.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την οικογενειακή διαμεσολάβηση διατίθενται στον ιστότοπο του [Υπουργείου Δικαιοσύνης](#).

7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;

Ο δικαστής μπορεί να αποφασίσει με ποιον θα συμβιώνει το τέκνο και πότε. Ο δικαστής μπορεί επίσης να αποφασίσει με ποιον θα περνά χρόνο το τέκνο ή με ποιον θα έχει επικοινωνία κατ' άλλον τρόπο και πότε. Οι γονείς ενθαρρύνονται να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την επικοινωνία. Τα δικαστήρια δεν αποφασίζουν για την καταβολή διατροφής στα τέκνα, δεδομένου ότι, εάν οι γονείς δεν μπορούν να συμφωνήσουν μεταξύ τους, αυτή αναλαμβάνεται από την [Υπηρεσία Διατροφής Τέκνων \(Child Maintenance Service\)](#). Οι γονείς συνήθως συμφωνούν σε ποιο σχολείο θα φοιτά το τέκνο. Αν δεν μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία για το εν λόγω ζήτημα, αυτό επιλύεται από τον δικαστή με την έκδοση ειδικής απόφασης. Το τέκνο διατηρεί το επώνυμό του, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει άλλως. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να εμποδίσει την άσκηση μέρους της γονικής μέριμνας από ορισμένο πρόσωπο, με την έκδοση απόφασης απαγόρευσης ορισμένων πράξεων. Τέλος, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με τη μόνιμη απομάκρυνση από τη χώρα και την αλλαγή επωνύμου (βλ. κατωτέρω ερώτηση 8).

8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγουμένως να συμβουλευτεί τον άλλο γονέα;

Το δικαστήριο αναμένει από τους γονείς να λαμβάνουν όλες τις αποφάσεις συναινετικά από κοινού. Αν η γονική μέριμνα ασκείται και από τους δύο γονείς, ο γονέας υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση συνοίκησης πρέπει να λάβει τη συναίνεση του άλλου γονέα (και οποιουδήποτε άλλου ασκεί τη γονική μέριμνα) ή την άδεια του δικαστηρίου, προκειμένου να απομακρύνει μόνιμως το τέκνο από το Ηνωμένο Βασίλειο. Ο γονέας υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση συνοίκησης μπορεί να μετακομίσει εντός της Αγγλίας και της Ουαλίας. Για να αλλάξει το επώνυμο του τέκνου απαιτείται συναίνεση όλων όσων ασκούν τη γονική μέριμνα ή άδεια του δικαστηρίου.

9 Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;

Το τέκνο θα συνοικεί και με τους δύο γονείς. Το τέκνο θα περνά μέρος του χρόνου του με τον κάθε γονέα, όπως έχει τάξει το δικαστήριο. Ενδέχεται να υπάρξουν πρακτικές επιπτώσεις στο ποσό της καταβαλλόμενης διατροφής για το τέκνο.

10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;

Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί στο δικαστήριο οικογενειακών διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 4 του [νόμου για τα παιδιά \(Children Act\) του 1989](#). Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των δικαστηρίων διατίθενται στον ιστότοπο της [Δικαστικής Υπηρεσίας \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#). Το έντυπο της [αίτησης](#) διατίθεται επίσης στον εν λόγω ιστότοπο. Αντίγραφο της αίτησης αποστέλλεται σε όλα τα πρόσωπα

που ασκούν τη γονική μέριμνα. Τα αποδεικτικά έγγραφα κατατίθενται σε μεταγενέστερο στάδιο, σύμφωνα με τις οδηγίες του δικαστηρίου.

11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;

Η διαδικασία εκτίθεται λεπτομερώς ανωτέρω. Δεν υπάρχουν διαδικασίες κατεπείγοντος για την ανάθεση της γονικής μέριμνας.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;

Νομική συνδρομή παρέχεται μόνον εφόσον παρέχονται αποδείξεις ενδοοικογενειακής βίας.

13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;

Ναι. Οι αποφάσεις περιφερειακού δικαστή (District Judge) για τη γονική μέριμνα μπορούν να προσβληθούν ενώπιον δικαστή δευτεροβάθμιου δικαστηρίου (Circuit Judge). Οι αποφάσεις περιφερειακού δικαστή του ανώτερου δικαστηρίου (District Judge of the High Court) μπορούν να προσβληθούν ενώπιον δικαστή του ανώτερου δικαστηρίου (High Court).

14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;

Η γονική μέριμνα αποτελεί δικαίωμα και δεν μπορεί να αποτελέσει η ίδια αντικείμενο εκτέλεσης. Η μη άσκηση γονικής μέριμνας μπορεί να αντιμετωπιστεί με την κατάθεση αίτησης ενώπιον του δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών (family court) με την οποία να ζητείται η επίλυση του συγκεκριμένου επίδικου ζητήματος, π.χ. της υποχρέωσης διατροφής του τέκνου. Λεπτομέρειες για τις διευθύνσεις των δικαστηρίων διατίθενται [εδώ](#).

15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Εάν επιθυμείτε να εκτελέσετε απόφαση για το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας ή σε σχέση με το άρθρο 11 παράγραφος 8 από άλλο κράτος μέλος βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου (Βρυξέλλες ΙΙα), θα πρέπει να λάβετε το πιστοποιητικό που απαιτείται βάσει του κανονισμού από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση και να υποβάλετε αίτηση στην κεντρική γραμματεία (Principal Registry) στη διεύθυνση του Κεντρικού Δικαστηρίου Οικογενειακών Διαφορών (Central Family Court) για την αναγνώριση ή εκτέλεση της απόφασης. Για την καταχώριση, την αναγνώριση ή τη μη αναγνώριση άλλων αποφάσεων, θα πρέπει να υποβάλετε αίτηση στην κεντρική γραμματεία (Principal Registry).

16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Πρέπει να προβάλετε τις αντιρρήσεις σας κατά της έκδοσης της απόφασης στο δικαστήριο που έχει επιληφθεί της διαφοράς πριν από την έκδοση της απόφασης. Αν αυτό προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους δικαιοδοσίας, όλοι όσοι έχουν κάποιο συμφέρον στην υπόθεση πρέπει να πληροφορούνται ότι συζητείται στο

δικαστήριο σχετική αίτηση. Το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους προβλέπει σε ποιες ενέργειες μπορείτε να προβείτε για να αντιταχθείτε στην έκδοση απόφασης.

17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Αρμόδια είναι τα δικαστήρια του τόπου συνήθους διαμονής του τέκνου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [Η Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 09/08/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα